

Pažangos programos „Tūkstantmečio mokyklos“ konceptcija

Medžiaga diskusijoms

Programos vizija – kiekvienas Lietuvos vaikas turi galimybę mokytis šiuolaikiškoje ir atviroje mokykloje.

Programos tikslas – mažinti mokinių pasiekimų atotrūkius ir sukurti integralias, optimalias ir kokybiškas ugdymo(-si) sąlygas kiekvienoje savivaldybėje.

Programa nukreipta į nuoseklų, palaipsninį visų mokyklų atnaujinimą ir lygiaverčių ugdymo(-si) sąlygų sudarymą visiems Lietuvos vaikams, nesvarbu kur jie gyvena, kokia yra juos supanti socialinė, ekonominė ar kultūrinė aplinka.

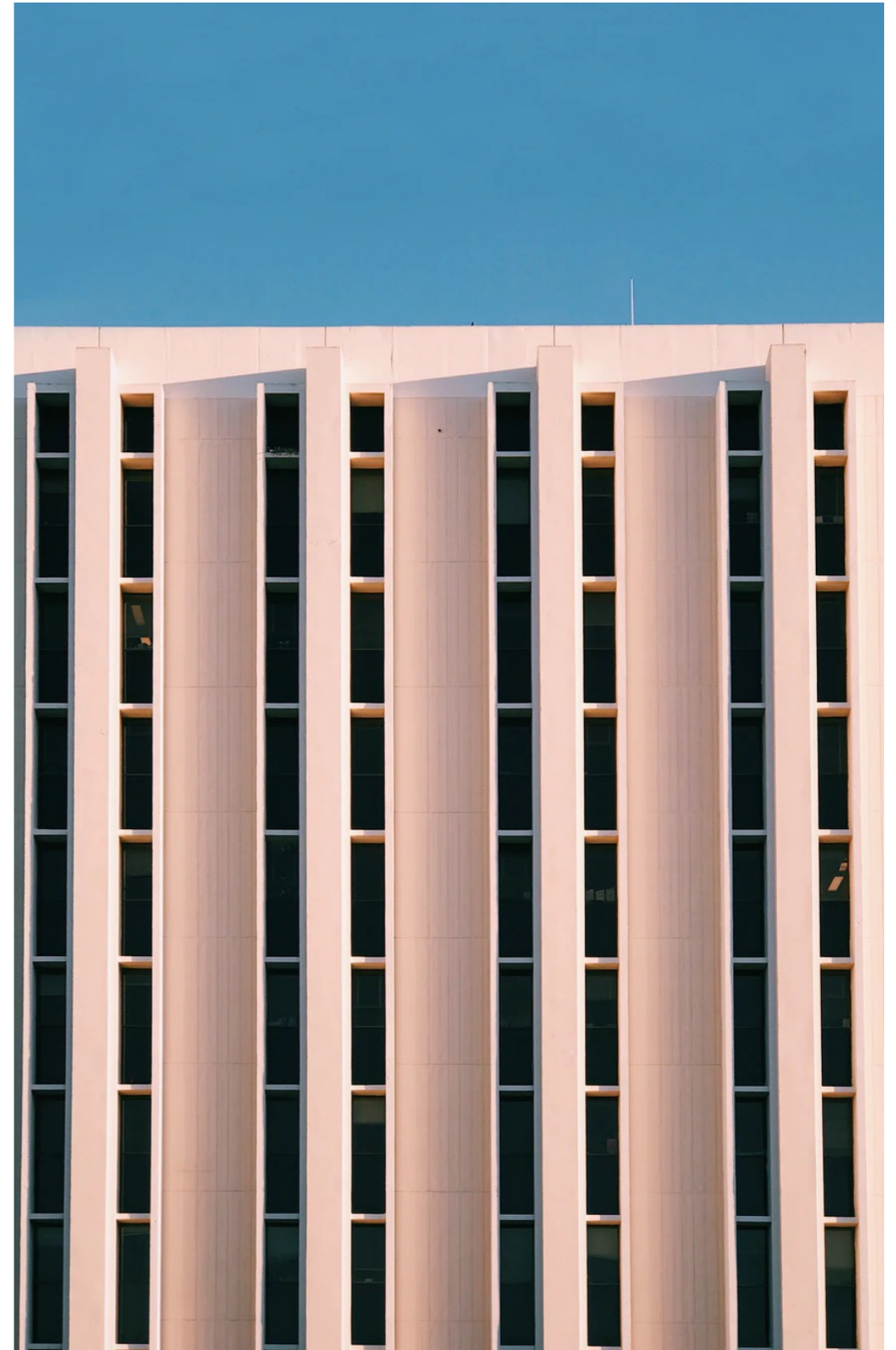
Pagrindiniai principai:

- TŪM idėja grindžiama **Geros mokyklos koncepcija**.
- TŪM programa skatina pozityvius pokyčius kiekvienoje savivaldybėje, **padeda stiprėti joje jau veikiančioms mokykloms**.
- Ypatingas **dėmesys** skiriamas **įtraukaus ugdymo ekosistemai** mokyklose sukurti ir **tinklaveika grįstam ugdymo organizavimui** bei valdymui diegti.
- Sukurta mokyklų **infrastruktūra** ir **intelektiniai resursai** bus **prieinami gretimų mokyklų mokiniams bei mokytojams**.

Apimties rodikliai 2025:

- Ne mažiau kaip 80 proc. savivaldybių bus sudarę sutartis įgyvendinti TŪM vystymo projektus;
- Ne mažiau kaip 100 000 bendrojo ugdymo mokyklų mokinių mokymo sąlygos pagerės;
- Ne mažiau kaip 10 000 pedagoginių darbuotojų ir vadovų patobulins ar įgis naujų kompetencijų;
- Ne mažiau kaip 150 bendrojo ugdymo mokyklų bus įgyvendinta pažangos programa.

Pažangos vertinimo rodikliai savivaldybėms

- Išaugusi pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo metu bent pagrindinį mokymosi pasiekimų lygį pasiekusių mokinių dalis.
- Padidėjusi mokinių, pasirinkusių laikyti STEAM srities dalykų brandos egzaminus, dalis.
- Padidėjęs vienai sąlyginei mokytojo pareigybei tenkančių mokinių skaičius.
- Išaugęs ir normatyvus atitinkantis švietimo pagalbos specialistų skaičius.
- Kiekvienam didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiam mokiniui skirtas mokytojo (mokinio) padėjėjas.
- Ne mažiau kaip 70 proc. mokytojų turi pilną etatą vidutiniškai visoje savivaldybėje.
- Nėra jungtinių 5-8 klasių, pradiniam ugdyme jungiama po du klasių kompleksus.

Pirmasis projekto etapas bus įgyvendintas iki 2025 m., antrasis – iki 2030 m.

Programos įgyvendinimo principai:

- Ministerija, bendradarbiaujant su ekspertais, parengia TŪM programos įgyvendinimo gaires ir su jomis supažindina savivaldybes.
- Savivaldybės, kartu su mokyklų bendruomenėmis, kviečiamos įsivertinti tobulintinas sritis ir teikti paraišką dalyvauti TŪM programoje, kuri atlieps konkrečius jų bendrojo ugdymo mokyklų stiprinimo poreikius, apims susitarimus dėl konkrečių pažangos rodiklių pasiekimo. Ypatingas dėmesys bus skiriamas savivaldybių atskirties rodikliams gerinti.
- Paraiškas dalyvauti programoje gali teikti ir kelios savivaldybės kartu, pvz.: didmiesčio ir žiedinė savivaldybė, kelios greta esančios nedidelės savivaldybės ir pan., t.y. skatinama neapsiriboti vienos savivaldybės teritorija.
- Lėšos gali būti skiriamos ugdymo ir su ugdymo kokybe susijusių problemų sprendimui: jau esančių mokyklų fizinei aplinkai gerinti laikantis universalus dizaino principų (sporto aikštynai, bibliotekos, laboratorijos, mokomieji kabinetai, koridoriai, individualaus mokymosi ir poilsio erdvės, mokyklos prieigos ir pan.) ir vadovų ir pedagoginių darbuotojų kompetencijoms stiprinti, kokybiškai švietimo pagalbai teikti, stipriai ir savivaldžiai mokyklos bendruomenei kurti.
- „Tūkstantmečio mokyklų“, kaip metodinių centrų, tinklaveiką skatins ir palaikys bei metodinę pagalbą ir konsultacijas teiks Nacionalinėje švietimo agentūroje įsteigta „Tūkstantmečio mokyklų akademija“.

Kompetencijų stiprinimas gali vykti keliomis kryptimis:

- **LYDERYSTĖS VISAIS LYGMENIMIS STIPRINIMAS:** konsultacijos/ šėšėliavimas stiprinant mokyklų vadovų vadovavimo ir lyderystės kompetencijas, mokytojų profesinio bendradarbiavimo stiprinimas, prisiimant atsakomybę už mokykloje vykstančias veiklas ir mokinių pasiekimų gerinimą, mokyklų savivaldos stiprinimo veiklos.
- **ĮTRAUKAUS UGDYMO STIPRINIMO:** konsultacijos ir pagalba pritaikyti ugdymo(-si) aplinką ir didaktiką įtraukiam ugdymui, mokytojų kompetencijų dirbti su mokinių įvairove stiprinimas, komandinio darbo tarp mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų vystymas.
- **KULTŪRINIO UGDYMO STIPRINIMAS:** aktyvi kūrybinė ir praktinė mokinių veikla, edukacinių projektų su kultūros įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis, profesionaliais meno kolektyvais įgyvendinimas, laiduojantis meninio ir kultūrinio ugdymo sistemiškumą.
- **STEAM UGDYMO STIPRINIMAS:** dalykinių kompetencijų atnaujinimas integruojant naujausias mokslų žinias, dalyko didaktikos stiprinimas, projektinio ugdymo taikymas, darbas laboratorijose ir kt.

Dalyvavimo programoje gairės

1. Gali pretenduoti:

- 1.1.Savivaldybė, kurioje yra ne mažiau kaip 1000 pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas besimokančių mokinių;
- 1.2.Dvi ir daugiau gretimos (teritoriškai besiribojančios) savivaldybės atitinkančios 1.1 kriterijų;
- 1.3.Dvi ir daugiau gretimos (teritoriškai besiribojančios) savivaldybės, kai viena iš jų neatitinka 1.1. kriterijaus.

2. Būtinios sąlygos:

- 2.1.Parengta pažangos siekiančių TŪM tinklo vystymo vizija: nurodomos planuojamos investicijos ir inovacijos, kuriomis bus siekiama TŪM kokybės standarto, stiprinama Geros mokyklos požymių raiška, įgyvendinami įsipareigojimai pagal pažangos rodiklius;
- 2.2.Savivaldybės tarybos patvirtintas bendrojo ugdymo mokyklų tinklo pertvarkos bendrasis planas 2021–2025 metams, atitinkantis Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių nuostatas;
- 2.3.Savivaldybės tarybos patvirtintas mokyklų, sudarančių TŪM tinklą savivaldybėje ir atitinkančių 3 punkto kriterijus, sąrašas.

3. Kriterijai mokykloms (netaikoma planuojamoms naujai steigti mokykloms):

- 3.1.Mokykla, vykdydama priėmimą, neorganizuoja mokinių atrankos.
- 3.2.Mokinių skaičius einamųjų mokslo metų rugsėjo 1 d. yra ne mažesnis kaip 200 mokinių.

Finansavimo sąlygos

Savivaldybei skiriamo finansavimo maksimali suma priklauso nuo mokinių, besimokančių pagal priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, skaičių savivaldybėje.

Skiriamos šešios galimos savivaldybių grupės pagal mokinių skaičių ir maksimalią lėšų sumą:

	1	2	3	4	5	6
Mokinių skaičius savivaldybėje (tūkst.)	≥ 50	< 50 ir ≥ 25	< 25 ir ≥ 15	< 15 ir ≥ 10	< 10 ir ≥ 3	< 3 ir ≥ 1
Maksimali projekto vertė savivaldybėje (mln. Eur)	30	20	10	5	2,5	1,5
Preliminarus savivaldybių skaičius	1	1	1	4	20	29

- Jei paraišką teikia kelios savivaldybės, paraiškos maksimali vertė yra skaičiuojama pagal kiekvienos savivaldybės mokinių skaičių ir didinama 10 proc.
- Jei paraišką teikiant kelioms savivaldybėms partnere yra savivaldybė, kurios mokinių skaičius nesiekia 1000 mokinių, jos veiklą vykdymui skiriama iki 0,5 mln. Eur, o kitų paraišką teikiančių savivaldybių maksimali paraiškos vertė didinama 10 proc.
- Projekto įgyvendinimo metu savivaldybei pakeitus sprendimus, sąlygojusius jos paraiškos finansavimą programos lėšomis, finansavimas yra nutraukiamas, o pradėtų veiklų įgyvendinimas baigiamas savivaldybės lėšomis.

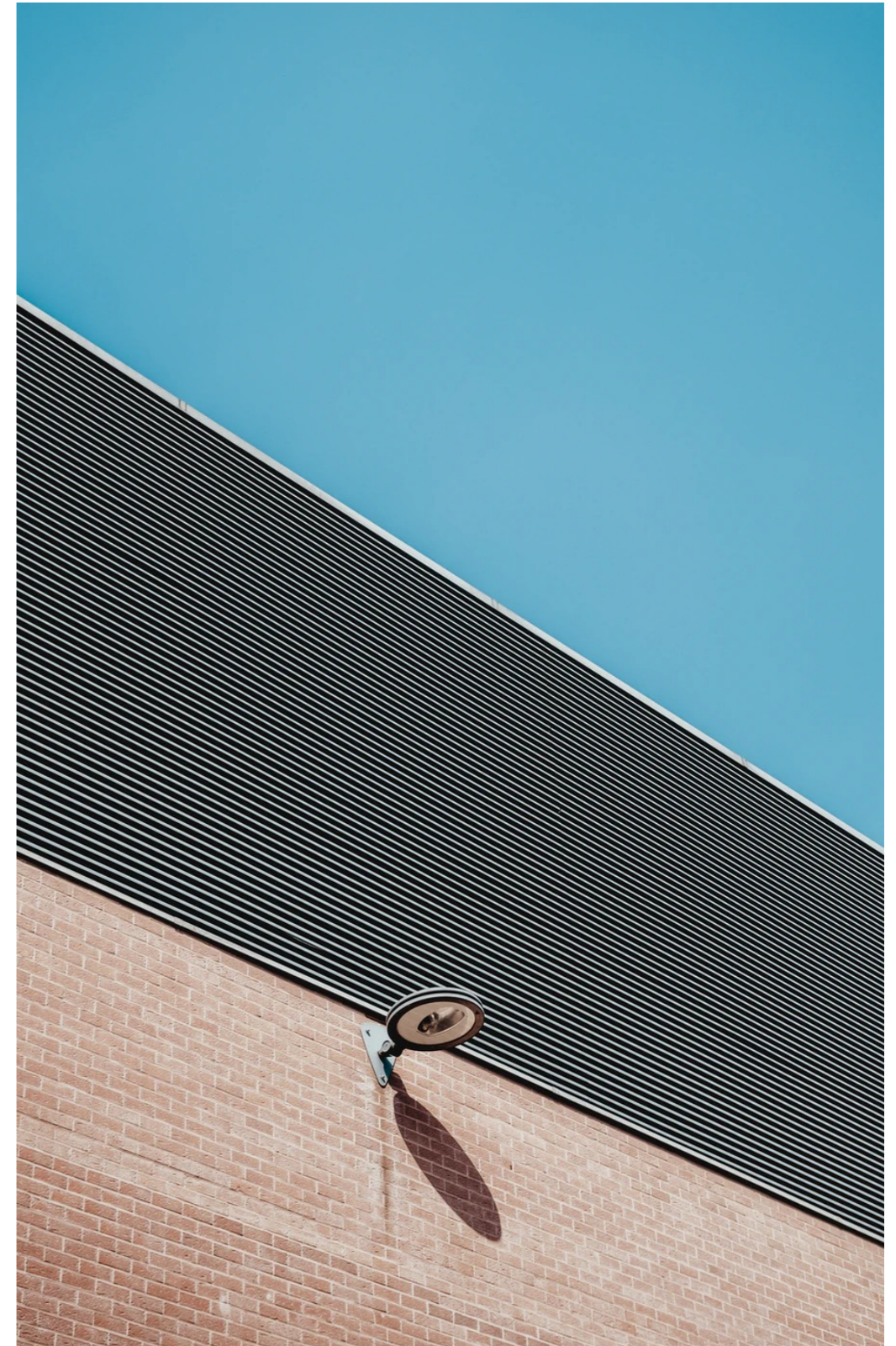

Programos sėkmės kriterijai

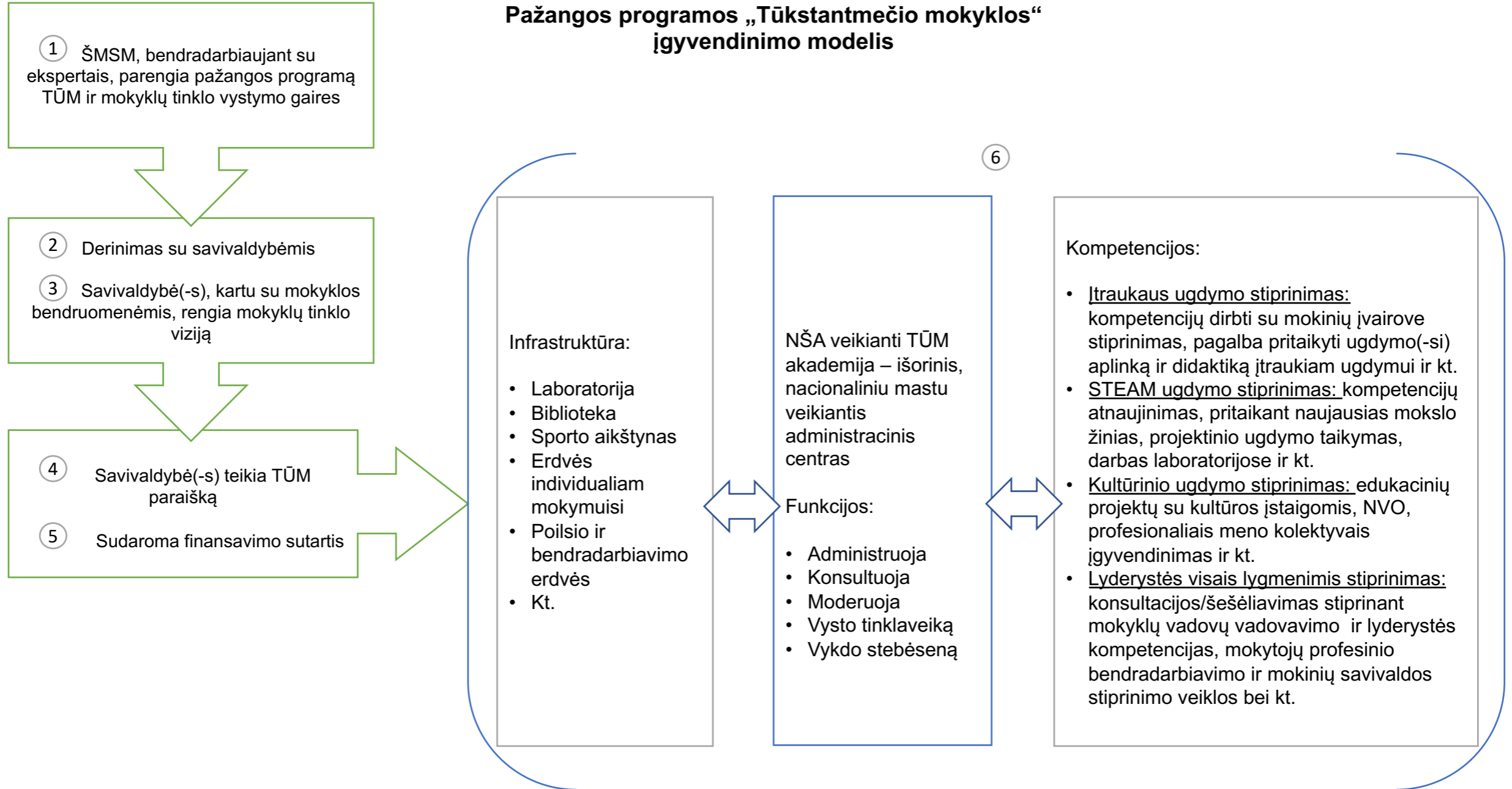
Poveikio rodikliai 2025/2030¹:

- Mokinių dalis, pasiekusių bent 2 (iš 6) tarptautinio penkiolikmečių tyrimo PISA lygį, iki 2025 m. išaugs iki 80 proc., 2030 m. – iki 85 proc. (2018 m. skaitymo gebėjimai – 75,6 proc., matematinis raštingumas – 74,4 proc., gamtamokslinis raštingumas – 77,8 proc.).
- Didžiausias mokinių pasiekimų skirtumas tarp mažiausių ir didžiausių vietovių pagal gyventojų skaičių iš visų PISA tyrimų tiriamų sričių 2025 m. – 40 taškų, 2030 m. – 30 taškų (2018 m. – 67,68 taškai).
- Švietimo pagalbą gaunančių mokinių dalis nuo visų, kuriems nustatytas pagalbos poreikis, iki 2025 m. išaugs iki 85 proc., 2030 m. – iki 97 proc. (2019 m. – 57,6 proc.).
- Mokinių, tenkančių vienam mokytojui, skaičius 2025 m. – 10 mokinių, 2030 m. – 13 mokinių. (2018 m. – 8,6 mokinio).

¹ 2021-2030 METŲ NACIONALINIS PAŽANGOS PLANAS <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/c1259440f7dd11eab72ddb4a109da1b5?jfwid=-whxwii77y&fbclid=IwAR08j9zZzkVfi8asxi4WCWmGTzZ8BJpRUHrnQDVJmGDreleDZL89gwmvkEs>

Pažangos programos „Tūkstantmečio mokyklos“ įgyvendinimo modelis

Tūkstantmečio mokyklų programos (TMP) įgyvendinimo seka

